

The Journal of Academic Social Science Studies

International Journal of Social Science

Doi number:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2240>

Number: 24 , p. 33-46, Spring 2014

**MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI ÖZEL
YETENEK SINAVLARINDA OBP İLE ALAN
PUANLARI VE SINAV BAŞARI DURUMLARI
ARASINDAKİ İLİŞKİLER***

*THE RELATIONS AMONG OBP, FIELD POINTS AND STATES
OF EXAM SUCCESS IN A SPECIAL APTITUDE EXAM OF MUSIC
TEACHING PROGRAMME*

Prof. Dr. Turan SAĞER

İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Müzik Bölümü

Arş. Görv. Onur ZAHAL

İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı

Arş. Görv. Engin GÜRPINAR

İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı

Arş. Görv. Uğur ÖZHAN

İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Programı

Özet

Müzik Öğretmenliği Programı'na öğrenci seçimi özel yetenek sınavları ile yapılmaktadır. Farklı uygulama çeşitleri nadiren görülmekle birlikte, genellikle bu sınavlar; Müziksel Algılama ve Müziksel Performans (Müziksel Çalma ve Söyleme) olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır. Bu sınavlarda, ÖYSP-SP'nin

---

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

yanı sıra Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı (YGS) ve alan durumuna göre farklı biçimlerde katsayılandırılmış ortaöğretim başarı puanları da değerlendirilmeye alınır. OBP'ler alan içi ve alan dışı adaylara göre bir defa aynı değerlerle (0.11) çarpıldıktan sonra alandan adaylar için ek olarak tekrar OBP'ler farklı bir değerle (0.03) çarpılır. En son aşamada OBP, YGS ve ÖYSP-SP'ler toplanır; Yerleştirme puanları (YP) hesaplanır. OBP'ler adayın ortaöğretim kademesindeki okul başarı düzeyini yansıtması açısından önemli bir ölçüt olmasının yanında, özel yetenek sınavlarında da başarıyı oldukça etkileyen bir faktördür. Bu bakımdan OBP ile sınav başarısı arasındaki ilişki düzeyinin ne durumda olduğu önem taşımakla birlikte, OBP'ler ile alan puanları, cinsiyet, yaş ve alan durumları arasındaki ilişki düzeylerinin belirlenmesi, araştırılması gereken bir konu olarak ele alınmıştır.

Bu araştırmmanın çalışma grubunu 2013-2014 eğitim-öğretim yılında İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı Özel Yetenek Sınavına giren adaylar ($N=449$) oluşturmaktadır. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi veri tabanından alınan puanlar SPSS 17.0 paket programına işlenerek analiz edilmiştir. Verilerde normallikten aşırı sapmalar olmadığı tespit edildiğinden, parametrik istatistik teknikleri kullanılmış ve bazı ilişki durumları nokta dağılım grafikleri kullanılarak görselleştirilmiştir. Sınavı kazanma durumu ile anlamlı düzeyde ilişkili olan OBP'lerde, kazanan adayların OBP'lerinin diğer adaylardan oldukça yüksek olduğu bulunmuştur. Kazanan adayların büyük bir kısmının ($n=25$) OBP'lerinin 350-449 puan aralığında olduğu sonucuna ulaşmıştır. OBP'ler ile her alan puan türü arasında zayıf düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu görülmüştür. En yüksek düzeyde anlamlı ilişkinin OBP ile YP arasında, orta düzeyde ve pozitif yönde olduğu bulunmuştur. OBP'lerin cinsiyet, yaş ve alan durumlarına göre anlamlı farklılıklar gösterdiği, kız adayların ve alan içi adayların OBP'lerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 17-20 ve 25 yaş üstü adayların, 21-24 yaş grubundaki adaylara göre OBP'lerinin anlamlı düzeyde yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ortaöğretim Başarı Puanı (OBP), Özel Yetenek Sınavı, Müzik Öğretmenliği Programı Özel Yetenek Sınavı, Alan Puanları, Sınav Başarı Durumu

Abstract

The selection of students for Music Education Program is done with a special aptitude test. Although rarely seen in different kinds of applications, often these examinations consist of two dimensions : Musical Perception and Musical Performance (Musical Playing and Singing). In these exams, as well as ÖYSP-SP, the Student Selection and Placement Center (ÖSYMin Turkish) made by the Transition to Higher Education Examination (YGS) and also the secondary education achievement points calculated according to the state in different formats are assesed.) It is multiplied again for the candidates from the field with a different value of the OBP (0.03) according to the candidates studying their field and off the field after being multiplied one time with the

same values (0.11). In the final stage; OBP, YGS and ÖYSP-SP added to each other and YP is calculated. OBP candidate's level of academic achievement in secondary education in terms of reflecting a significant extent , besides being quite a special aptitude test is a factor in the success. In this regard, it should be explored as a significant topic in terms of the determination of relation levels OBP and field scores, field types, gender,age.

The study group of this research is the candidates who take the Music Teacher Program Special Ability Test of İnönü University Faculty of Education in the education and teaching year of 2013-2014 (N = 449).The scores obtained from the database İnönü University, Faculty of Education were analyzed to SPSS 17.0 software package. Parametric statistical techniques were used because there was no extreme deviations from normality in the data to be determined. Some relationships were visualized being used scatter graphs. In OBP significantly associated with winning conditions , OBP of winning candidate was found to be significantly higher than the other candidates. CFP of A large part of the winning candidate (n = 25) was concluded that in the range of 350-449 points. Weak points of each field type with OBP level and significant positive relationships were found. The highest and most significant relationship between OBP and YP is middle level and positive. OBP has showed significant differences according to gender, age, state of the field and the OBP points of girls candidates and the field candidates have been found to have higher. In addition, it has been concluded that OBP of candidates aged 17-20 and 25 years later is significantly higher than 21-24 age group.

Key Words: Secondary Achievement Points (OBP in Turkish), Special Aptitude Test, Special Aptitude Test of Music Education Program, The Field Points, The Exam Success

1. GİRİŞ

Bu bölümde; araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, sayılıtları, sınırlılıkları ve ilgili araştırmaları verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Ülkemizde, Müzik Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Resim-iş Öğretmenliği, Rekreasyon, Spor Bilimleri ve Spor Yöneticiliği gibi özel yetenek gerektiren eğitim programlarının öğrenci alımları sırasında özel yetenek sınavları yapılmaktadır. Bu sınavlar her yıl haziran ayının sonu ile eylül ayının ortası arasındaki zaman dilimlerinde yapılmaktadır. Bu sınavlar, Üniversite Seçme Sınavının açıklanmasından sonra, özel yetenek gerektiren program bulunan fakülte, bölüm, anabilim dalı, yüksek okul vb. birimlerinin olduğu üniversitelerin kendi belirledikleri tarihte ve yine üniversitelerin kendileri tarafından yapılmakta ve açıklanmaktadır. Bu sınavlara çeşitli liselerden mezun olmuş binlerce aday katılmaktadır. Bu adayların, sınavlarda aldığı puanlar değerlendirilirken bazı formüller kullanılmaktadır. Bu formüller uygulanırken adayın YGS puanı, OBP ve

ÖYSP büyük önem teşkil etmektedir. Bununla birlikte aday, alan içi ve alan dışı olarak tanımlanmakta ve bu farklılığa göre katsayılar değişiklik göstermektedir.

Yüksek öğretim kurumlarında yapılan özel yetenek sınavlarında, adayların müzikal yeteneklerini ve becerilerini belirlemek amacıyla birkaç aşamadan oluşan sınavlar uygulamaktadır. Müziksel işitme-okuma- yazma, müziksel çalma ve söyleme alanındaki becerilerin değerlendirildiği bu sınavlarda; programlar, kendi belirledikleri soru içeriklerine göre aşamalar belirleyip bu aşamalarda adayı bireysel ve toplu olarak sınavlara almaktadırlar (Ece ve Sazak, 2006).

İnönü Üniversitesi 2013-2014 öğretim yılında Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı'na özel yetenek sınavı ile 30 öğrenci alınmıştır. Bu sınav iki aşamadan oluşmuştur. Sınavın birinci aşaması, dikte yazma; iki ses, üç ses, dört ses işitme; ezgi ve ritim tekrarı bölümlerinden meydana gelmiştir. Bu bölümülerin puanlamaları şöyle yapılmıştır: Dikte 30 puan; iki, üç ve dört ses işitme 20 puan; ezgi tekrarı 40 puan ve ritim tekrarı da 20 puan üzerinden değerlendirilmiştir. Bu aşamanın sonunda 50 ve üzerinde bir puan alan aday başarılı kabul edilip ikinci aşamaya girmeye hak kazanmıştır. İkinci aşamada ise adayların müziksel çalma ve müziksel söyleme becerileri 50'şer puan üzerinden değerlendirilmiştir. Adayın her iki aşamadan aldığı puanın yarısı alınarak o adayın özel yetenek sınav puanı oluşturulmuştur. Daha sonra bu puanlar ÖSYM'nin belirdiği ölçütler doğrultusunda standartlaştırılarak özel yetenek sınavı standart puanı elde edilmiştir (İnönü, 2013).

Özel yetenek sınav puanları hesaplanırken, dikkate alınan diğer bir unsur da OBP'dir. OBP, yerleştirme puanı hesaplanırken alan durumuna göre farklı değerlerde ağırlıklandırılır. Örnek olarak, aday aynı alandan geliyorsa (Müzik Öğretmenliği programı için aday Güzel Sanatlar Lisesinin Müzik alanından geliyorsa) $YP = (1,17 \times ÖYSP-SP) + (0,11 \times OBP) + (0,22 \times YGS-P) + (0,03 \times OBP)$, eğer aday diğer alanlardan geliyorsa (Müzik Öğretmenliği programı için aday genel lisenin Sosyal Bilimler alanından geliyorsa) $YP = (1,17 \times ÖYSP-SP) + (0,11 \times OBP) + (0,22 \times YGS-P)$ formülleri kullanılır. Bu bağlamda, Güzel Sanatlar Lisesinin müzik alanından sınava giren aday, diğer lise türlerinden mezun olmuş bir adaya göre daha avantajlı olacaktır (ÖSYS, 2013:13,14).

Yerleştirmeye esas olan puanlar arasında yer alan OBP'lerin hangi puan türleri ile arasında ilişki olduğu ve sınav başarısındaki yeri araştırılması gereken bir durumdur. Çünkü OBP, YP 'nin oluşturulmasında temel alınan üç puan türünden biridir. Ayrıca adayın ortaöğretim kademesindeki okul başarısını betimler. Bu bakımından, adayların OBP'leri ile alan puanları, sınav başarı durumları ve çeşitli demografik özelliklerin arasındaki ilişkilerin incelenmesi araştırmanın temel problem durumu olarak görülmüştür. Bu bilgiler ışığında araştırmanın problem cümlesi;"*Özel yetenek sınavına giren adayların OBP'leri ile alan puanları ve sınav başarısı düzeyleri arasındaki ilişkiler ne durumdadır?*" şeklinde oluşturulmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, müzik öğretmenliği programlarında OBP'nin özel yetenek sınavlarındaki müziksel yetenek ve beceri ölçümleri sonunda ortaya çıkan alan

puanları ve nihai sınav başarısı arasındaki ilişkileri incelemek amacı taşımaktadır. Araştırmanın amacı, problem durumu ve problem cümlesi doğrultusunda ele alınan alt problemleri aşağıda yer almaktadır.

- ❖ OBP'ler ve OBP aralıkları sınav başarı durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- ❖ OBP'ler ile alan puanları ve YP arasında anlamlı ilişkiler var mıdır?
- ❖ OBP'ler cinsiyet, alan ve yaş durumlarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

1.5. Araştırmanın Önemi

Müzik öğretmenliği yetenek sınavları, geleceğin müzik öğretmenlerinin yetiştirildiği müzik öğretmenliği programlarına öğrenci seçilirken yapılan bir sınavdır. Bu sınavlar değerlendirlirken, öğrencilerin müzikal beceri ve yeteneklerinin yanı sıra ÖSYM tarafından yapılan YGS puanları ve öğrencilerin ortaöğretim eğitimi sonunda elde ettikleri orta öğretim başarı puanlarının da etkisi göz önünde bulundurulmaktadır. Tam bu noktada bu çalışma, ortaöğretim başarı puanlarıyla müzikal beceri ve yeteneklerin oluşturduğu alan puanları ve genel sınav başarı durumları arasındaki ilişkiyi ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır.

1.6. Sayıltılar

Araştırmanın üzerinde şekillendiği temel iki sayıltı şunlardır:

- ❖ OBP'ler adayların ortaöğretim başarılarını yansıtıcı özellik taşımaktadır.
- ❖ Özel yetenek sınavlarında görev alan puanlayıcılar tarafsız ve samimi davranışmışlardır.

1.7. Sınırlılıklar

Araştırma; 2013-2014 eğitim-öğretim yılında İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı Özel Yetenek Sınavına giren adaylar ile sınırlıdır.

1.8. İlgili Araştırmalar

Ece'nin (2007) Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yayımlanan "Özel Yetenek Sınavlarında Yerleştirmeye Esas Olan Puan ve Katsayıların Alan ve Alan Dışından Gelen Adaylara Yansımı" başlıklı çalışmasında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi anabilim dallarında uygulanmakta olan özel yetenek sınavlarında yerleştirmeye esas olan 2007 yılındaki isimleriyle ÖSS (Öğrenci Seçme Sınavı), AOBP (Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı) ÖYSP (Özel Yetenek Sınav Puanı) ve bu puanlara ait katsayıların alan ve alan dışı mezun adaylara yansımı karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Toplam katsayılar incelendiğinde, alan mezunu adayların daha avantajlı olduğu; fakat alan dışı mezun adayların özellikle ÖSS ve AOBP'de daha avantajlı bir durumda bulundukları tespit edilmiştir. Atak Yayla'nın (2006) Pamukkale Üniversitesi'nde yapılan Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda yayımlanan "Müzik

Eğitimi Anabilim Dalları Özel Yetenek Sınavlarında ÖSS ve Ağırlıklı Orta Öğretim Başarı Puanlarının Yerleştirme Puanına Etkisi” başlıklı çalışmasında, Müzik Öğretmenliği Programları’nda uygulanan özel yetenek sınavlarında eski adlarıyla ÖSS ve ağırlıklı orta öğretim başarı puanlarının yerleştirme puanına etkisi incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre; özel yetenek sınavlarında yerleştirme puanları içerisindeki en büyük dilimi eski adıyla ÖSS puanı oluştururken, ardından ÖYSP-SP ve AOBP (ağırlıklı orta öğretim başarı puanı) gelmiştir. Bu bakımdan, yerleştirmeye esas olan puan hesaplamasında ÖSS'nin belirleyici bir rol oynadığı tespit edilmiştir. Ece ve Sazak'ın (2006) Pamukkale Üniversitesi'nde yapılan Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda yayımlanan “*Özel Yetenek Sınavlarında ÖSS & AOÖB Puanlarının Yerleştirme Puanları İçerisindeki Yeri ve Adayların ÖSS Puanları ile Akademik Ortalamaları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi (AİBÜ Örneği)*” başlıklı çalışmasında, eski adlarıyla ÖSS (Öğrenci Seçme Sınavı) ve AÖBP (Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı) ile yerleştirme puanları ve ÖSS ile akademik ortalamalar arasındaki ilişkiler, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Örneği üzerinden incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre; Özel Yetenek Sınavlarında yerleştirme puanları içerisinde ağırlığı olan puanlardan en büyük payın % 45 ile ÖSS puanında olduğu, ve onu sırası ile %35 ile böülümlerce yapılan özel yetenek sınavları ve %20 ile adayın ağırlıklı orta öğretim başarı puanının takip ettiği belirlenmiştir. Sayın'ın (2010) “*Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavının Üniversite Başarı Not Ortalaması ve Ortaöğretim Başarı Puanı İle İlişkisi*” başlıklı yüksek lisans tezinde, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi bölümlerine 2007, 2008 ve 2009 yıllarında ÖSS ile yerleştirilen öğrencilerin ÖSS-SÖZ2 ve ÖSS-EA2 puanları ile üniversite akademik başarı not ortalamaları (ABNO) arasındaki ilişkilerin saptanması amaçlanmıştır. Bununla birlikte, öğrencilerin ÖSS'nin alt testlerindeki Türkçe ve Edebiyat test başarısı ve OBP değişkenleri de incelemeye alınmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; ÖSS Türkçe testlerinde yer alan soruların % 93'ünün 9. sınıf dil ve anlatım dersi konularını kapsadığı; edebiyat testinde yer alan soruların ise dört sınıf düzeyini kapsadığı ve öğrencilerin ÖSS-SÖZ2, ÖSS-EA2 puanları ve ÖSS Türkçe testi doğru sayısı ile OBP arasında negatif yönde bir ilişki içerisinde olduğu tespit edilmiştir. ÖSS edebiyat testi doğru sayısı ile OBP arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

2.YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın amacı ve alt problemleri doğrultusunda izlenilen yöntem hakkında bilgiler verilmiştir. Bu amaçla araştırmanın modeli, araştırmanın çalışma grubu ve çalışma grubuna ilişkin betimsel istatistikler, verileri toplama teknikleri ile verilerin analizi konularına yer verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma ilişkisel tarama modelindedir. Bu tarama modeli, "...iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleri" şeklinde tanımlanabilir (Karasar, 2007:79). Araştırma; özel yetenek sınavına giren adayların OBP'ler ile yerleştirmeye esas olan puanlar arasındaki ilişkiler konusunda durum tespiti yapılmıştır. Bu nedenle araştırma betimsel niteliktidir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmmanın çalışma grubu; 2013-2014 eğitim-öğretim yılında İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı Özel Yetenek Sınavına giren olan adaylardan oluşmaktadır ($N=449$). Sınavda 456 aday başvurmuş, 7 aday sınava girmediği için araştırma kapsamı dışına alınmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan adayların çeşitli demografik ve müziksel yaşıntıları ile ilgili özellikleri de araştırma kapsamında incelenmiştir. Tablo 1'de adayların cinsiyet, yaş ve lise türü değişkenlerine göre dağılımları verilmiştir.

Tablo 1. Adayların Cinsiyet, Yaş, Lise Türü Değişkenlerine Göre Dağılımları

		f	%
<i>Cinsiyet</i>	Kız	239	53.2
	Erkek	210	46.8
<i>Yaş</i>	17-20	359	80.0
	21-24	66	14.7
<i>Mezun Olunan Lise Türü</i>	25 ve üstü	24	5.3
	GSSL	215	47.9
	Genel Lise	191	42.5
	Diğer	43	9.6
	<i>Toplam</i>	449	100.0

Tablo 1 incelendiğinde, sınava giren adayların %53.2'sininkiz, %46.8 'sinin erkek olduğu; %80'inin 17-20 yaş aralığında, %14.7'sinin 21-24 yaş aralığında, %5.3'ünün ise 25 ve üstü yaş aralığında oldukları belirlenmiştir. Yıgilmanın 17-20 yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir. Adayların %47.9'unun GSSL, %42.5'inin genel lise, geri kalan %9.6'sında diğer lise türlerinden mezunu olduğu görülmektedir. GSSL ve genel lise mezunu adayların çoğunlukta oldukları saptanmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Araştırmının konusunu oluşturan puan türleri SPSS 17.0 paket programına girilmiş ve analizler bu program üzerinden yapılmıştır. Puanların normal dağılım durumlarına; normal dağılım eğrileri, çarpıklık-basıklık (skewness-kurtosis) değerleri ve Kolmogorov-Smirnov (K-S) testi değerleri incelenerek bakılmıştır.

Tablo 2'de analiz kapsamında yer alan puanların çarpıklık-basıklık değerleri ve K-S testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 2. Puanların Çarpıklık-Basıklık Değerleri ve Kolmogorov-Smirnov Testi Anlamlılık Düzeyi Sonuçları

	N	Çarpıklık	Basıklık	Kolmogorov-Smirnov (K-S)
Müziksel İşitme-Yazma	449	-.095	-.347	.02*
Müziksel Çalma	250	.216	-.749	.00**
Müziksel Söyleme	250	.368	-.245	.00**
ÖYSP	250	.477	.154	.00**
YP	250	.343	-.570	.00**
YGS	449	.288	-.394	.04*
OBP	449	.428	-.197	.00**
OBP (İkinci Aşama)	250	.246	-.393	.20

* $p<.05$, ** $p<.01$

Tablo 2'de K-S testi sonuçlarına bakıldığından, bütün puanlarda normallikten sapmalar olduğu görülmektedir. K-S testi normallik için kullanılan tekniklerden yalnızca biridir. Bu testte anlamlılık seviyesinin .05'ten düşük olması, verilerin normal dağılımında sapmalar olduğunu göstermektedir (George ve Mallery, 2001; akt: Tanel, Şengören ve Tanel; 2007:3). Fakat çarpıklık ve basıklık katsayıları dikkate alındığında, bütün puanların ± 1 aralığında yer aldığı tespit edilmiştir Büyüköztürk (2007:40) ise bu değerlerin ± 1 aralığında yer almasının normallikten aşırı sapmalar olmaması şeklinde yorumlamaktadır. Ayrıca normal dağılım eğrileri incelenmiş, normallikten aşırı sapmalar olmadığı görülmüştür. Puanların çarpıklık-basıklık değerlerinde ve dağılım eğrilerinde aşırı sapmalar olmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle araştırmada parametrik istatistik teknikleri uygulanmıştır.

Tablo 3'te yerleştirmeye esas olan puanların aritmetik ortalama, standart sapma, alınan en yüksek ve en düşük puan değerleri verilmiştir.

Tablo 3. Adayların Yerleştirilmeye Esas Olan Puanlarının Dağılımları

Puan Türü	N	En Düşük Puan	En Yüksek Puan	$\bar{X}$	ss
OBP	449	250	481.65	332.19	42.93
Müziksel İşitme-Yazma	449	4.40	98	50.84	17.97
Müziksel Çalma	250	1.20	100	57.62	19.35
Müziksel Söyleme	250	16.20	94	54.0	15.65
ÖYSP	250	39.35	97	59.84	11.02
YP	250	11.37	209.95	152.75	20.65
YGS	449	141.78	340.62	226.97	43.13

Tablo 3 incelediğinde adayların yerleştirilmeye esas olan puanları görülmektedir. Müziksel İşitme-Yazma puan türleri 449 aday üzerinden, müziksel çalma, müziksel söyleme, ÖYSP, YP puan türleri ise 250 aday üzerinden değerlendirilmiştir. OBP'lerin ($\bar{X} = 332.19$) ortalama düzeyin üstünde yer aldığı görülmektedir. Diğer puanların ise ortalama seviyede olduğu tespit edilmiştir.

Sınavı kazanma durumu ve ortaöğretim başarı puanları arasındaki ilişkilerin tespit edilmesi için Kay-Kare ve ilişkisiz gruplar *t*-testi; alan puanları ve OBP'ler arasındaki ilişkilerin belirlenmesi için ise Pearson korelasyon katsayıları kullanılmıştır. OBP'lerdeki farklılıkların cinsiyete ve alan durumuna göre incelenmesi için ilişkisiz gruplar *t*-testi; yaş grubuna göre belirlenmesi amacı ile tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır (Büyüköztürk, 2007). Varyans analizinin kullanıldığı durumlarda farklılıkların hangi gruptarda olduğunun tespiti için Scheffe testi kullanılmıştır (Kayri, 2009:54). Anlamlılık düzeyi (*p*) .05 ve .01 olarak alınmıştır.

3.BULGULAR VE YORUM

Araştırmmanın bu bölümünde verilerden elde edilen bulgular sıralanacak ve bu bulgular eşliğinde yorumlar getirilecektir.

3.1. OBP ile Sınav Başarı Durumu Arasındaki İlişki

Adayların, OBP'lerinin sınav başarı durumuna göre *t*-testi ve Kay-Kare testi sonuçları Tablo 4'de yer almaktadır

Tablo 4. OBP'lerin Sınav Başarı Durumuna Göre *t*-Testi ve Kay-Kare Testi Sonuçları

<i>OBP</i>	<i>N</i>	$\bar{X}$	<i>ss</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Kazandı	30	385.98	35.09				
Kazanamadı	419	328.33	40.83	447	1.25	7.53**	.00
<i>Sınav Başarı Durumu</i>							
<i>Kazandı Kazanamadı Toplam</i>							
<i>OBP</i>	250-299	f	1	109	110		
		%	.9	99.1	100.0		
	300-349	f	4	189	193		
		%	2.1	97.9	100.0	$\chi^2=67.81^{**}$	
	350-399	f	13	100	113	$sd=4$	
		%	11.5	88.5	100.0	$p=.00$	
	400-449	f	12	19	31		
		%	38.70	61.30	100.0		
	450-499	f	0	2	2		
		%	.0	100.0	100.0		
	Toplam	f	30	419	449		
		%	6.7	93.3	100.0		

**p<.01

Tablo 4'deki *t*-testi sonuçları incelendiğinde, OBP'ler ile sınav başarı durumu arasında kazanan adayların lehine anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmektedir. Kazanan adayların puanlarının ($\bar{X} = 385.98$), kazanamayan adayların puanlarından ($\bar{X} = 328.33$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir [*t*=7.53, *p*<.01]. Kazanan adayların hangi puan

aralıklarında yer aldığı incelendiğinde, yığılmanın 25 aday ile 350-449 grubunda olduğu görülmektedir. 350 puanın altında kalan sadece 5 adayın sınavı kazandığı tespit edilmiştir. Ayrıca yapılan Kay-Kare testi sonuçlarına bakıldığından, bu farklılıkların anlamlı düzeyde olduğu görülmüştür [χ^2 (4) =67,81, $p<.01$].

3.2. OBP ile Alan Puanları, YP ve YGS Puanları Arasındaki İlişkiler

Tablo 5'te OBP'ler ile Müziksel İşitme-Yazma, Müziksel Çalma ve Müziksel Söyleme alanı puanlarına ilişkin korelasyon analizi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 5. OBP'ler ile Müziksel İşitme-Yazma, Müziksel Çalma ve Müziksel Söyleme Alanı Puanları Arasındaki İlişkiler

Puan Türü	N	$\bar{X}$	ss	r	p
OBP Müziksel İşitme-Yazma	449	332.19	42.93	.24**	.00
		50.84	17.97		
OBP Müziksel Çalma	250	332.19	42.93	.24**	.00
		57.62	19.35		
OBP Müziksel Söyleme	250	332.19	42.93	.24**	.00
		54.03	15.65		

** $p<.01$

Tablo 5'deki analiz sonuçlarına bakıldığından, OBP'ler ($\bar{X} = 332.19$) ile Müziksel İşitme-Yazma ($\bar{X} = 50.84$), Müziksel Çalma ($\bar{X} = 57.62$) ve Söyleme ($\bar{X} = 54.03$) alanı puanları arasında zayıf düzeylerde, pozitif yönde anlamlı ilişkilerin olduğu görülmektedir ($r=.24$, $p<.01$). Bu durum OBP'ler arttıkça, müzik alanı puanlarının da arttığı şeklinde düşünülebilir. Determinasyon katsayıları dikkate alındığında ($r^2=.06$), adayların OBP'lerindeki toplam varyansın (değişkenliğin) %6'sının; müzik alanı puanlarının her biri ile açıklanabileceği söylenebilir. OBP'ler ile ÖYSP, YP ve YGS puanlarına ilişkin korelasyon analizi sonuçları Tablo 6'da yer almaktadır.

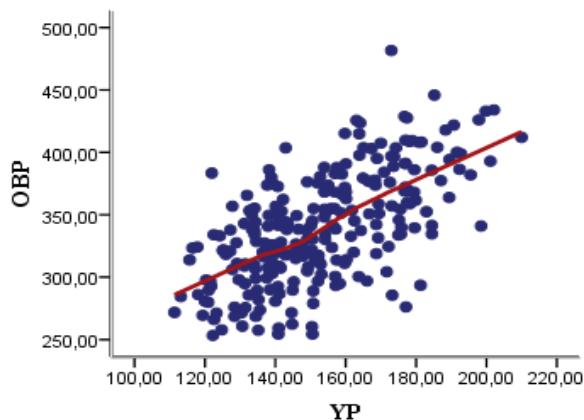
Tablo 6. OBP'ler ile ÖYSP, YP ve YGS Alanı Puanları Arasındaki İlişkiler

Puan Türü	N	$\bar{X}$	ss	r	p
OBP ÖYSP	250	339.57	44.21	.27**	.00
		59.84	11.02		
OBP YP	250	339.57	44.21	.63**	.00
		152.75	20.65		
OBP YGS	449	332.18	42.93	.18**	.00
		226.97	43.13		

** $p<.01$

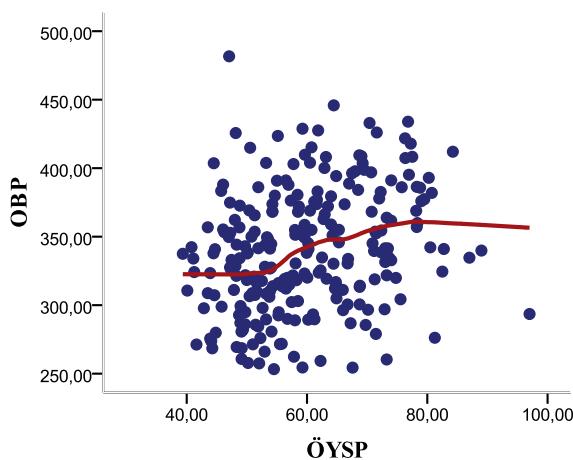
Tablo 6 incelendiğinde, OBP'ler ($\bar{X} = 339.57$) ile YP'ler ($\bar{X} = 152.75$) arasında orta düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır. OBP'ler ile ÖYSP ($\bar{X} = 59.84$) ve YGS ($\bar{X} = 226.97$) alanı puanları arasında zayıf düzeylerde, pozitif yönde anlamlı ilişkilerin olduğu görülmektedir ($r=.27$, $r=.18$; $p<.01$). Bu durum OBP'ler arttıkça, müzik alanı puanlarının da arttığı şeklinde düşünülebilir. Determinasyon katsayıları dikkate alındığında ($r^2=.40$), adayların OBP'lerdeki toplam varyansın (değişkenliğin) %40'unun;

YP'ler ile açıklanabileceğι söylenebilir. OBP'ler ile Yerleştirme puanları (YP) arasındaki pozitif ilişki Grafik 1'de görselleştirilmiştir.

Grafik 1. OBP'ler ile Yerleştirme Puanları Arasındaki İlişkinin Nokta Dağılım Grafiği

Grafik 1'de OBP'ler yüksekken, Yerleştirme puanlarının da yüksek; OBP'ler düşükken, Yerleştirme puanlarının da düşük olduğu görülmektedir. OBP'ler ile ÖYSP'ler arasındaki pozitif ilişki Grafik 2'de görselleştirilmiştir.

Grafik 2. OBP'ler ile ÖYSP'ler Arasındaki İlişkinin Nokta Dağılım Grafiği

Grafik 2'de OBP'ler yüksekken, ÖYSP'lerin yüksek, OBP'ler düşükken, ÖYSP'lerin düşük olduğu görülmektedir. Fakat ilişki düzeyinin düşük seviyede kaldığı gözlemlenmektedir.

3.3. OBP ile Cinsiyet, Alan ve Yaş Durumları Arasındaki İlişkiler

Tablo 7'de OBP'lerin cinsiyet, yaş ve alan türüne göre t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları verilmiştir.

Tablo 7. OBP'lerin Cinsiyet, Yaş ve Alan Türü Değişkenlerine Göre t-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	sd	F	t	p
Kız	239	343.09	41.53				
Erkek	210	319.78	41.18	447	.01	5.96**	.00
Alan	N	$\bar{X}$	ss	sd	F	t	p
Alan İçi	215	352.44	36.87				
Alan Dışı	234	313.57	39.59	447	.03	10.74**	.00
Varyansın Kaynağı		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F		p
Yaş	Gruplararası	27470.37	2	13735.18			
	Gruplarıçı	798117.17	446	1789.50	7.68**	.00	
	Toplam	825587.53	448				

** $p<.01$

Tablo 7'deki t-testi sonuçları incelendiğinde, OBP'ler ile cinsiyet ve alan türü arasında kız ve alan içi gruplarında yer alan adayların lehine anlamlı farklılıkların olduğu gözlemlenmektedir [$t=5.96$, $t=10.74$; $p<.01$]. Kızların puanlarının ($\bar{X}=343.09$), erkeklerin puanlarından ($\bar{X}=319.78$); alan içi adayların puanlarının ise ($\bar{X}=352.44$) alan dışı adayların puanlarından ($\bar{X}=313.57$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Tek yönlü varyans analizi sonuçlarına bakıldığından, OBP'lerin yaşa göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır [$F(2-446)=7.68$, $p<.01$]. Anlamlı farklılıkların hangi gruptarda olduğunu belirlemek amacıyla yaş grubu için yapılan Scheffe testi sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Yaş ve Lise Türü Değişkenlerine Göre OBP'lerin Scheffe Testi Sonuçları

Yaş	Gruplar	17-20	21-24	25 ve üstü
		17-20	.00**	.65
	21-24			.02*
	25 ve üstü			

** $p<.01$, * $p<.05$

Tablo 8'deki analiz sonuçları incelendiğinde, 17-20 yaş grubunda olanların ($\bar{X}=334.83$), 21-24 yaş grubunda ($\bar{X}=313.87$) olanlara göre; 25 ve üstü grubunda ($\bar{X}=343.05$) olanların ise 21-24 grubunda olanlara göre daha yüksek OBP'lere sahip oldukları gözlemlenmektedir.

4.SONUÇ VE ÖNERİLER

OBP'lerde kazanan adaylar lehine anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Puan aralıklarına ilişkin sonuçlara bakıldığından ise, hem grup içi kazanma oranlarında hem

de kontenjan içerisindeki dağılımlarda, 25 aday ile en başarılı grubun 350-449 olduğu ve bu farklılıkların anlamlı düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Müziksel Çalma, Müziksel Söyleme ve Müziksel İşitme-Yazma puanları ile OBP'ler arasında hemen hemen aynı seviyelerde pozitif yönde anlamlı ilişkilerin olduğu bulunmuştur. Fakat bu ilişki düzeylerinin zayıf düzeyde olduğu görülmektedir. ÖYSP, YP ve YGS puanları ile OBP'ler arasında diğer puanlarda olduğu gibi pozitif yönde anlamlı ilişkilerin olduğu bulunmuş, ÖYSP ve YGS puanları ile ilişki seviyesinin düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. YP'ler ile ilişki düzeyinin diğer puanlara kıyasla daha yüksek olduğu ve orta seviyede pozitif bir ilişkinin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda araştırmmanın kapsamına alınan bütün puan türleri ile OBP'ler arasında anlamlı ilişkilerin olduğu ve YP'ler dışındaki puanlardaki ilişki seviyelerinin zayıf düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. OBP'lerde cinsiyet-alan durumuna göre, kız ve alan içi adaylar lehine anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Yaş durumu ile de OBP'ler arasında anlamlı ilişkiler olduğu, 17-20 grubundakilerin puanlarının 21-24 grubundakilerin puanlarından; 25 ve üstü grubundakilerin puanlarının ise 21-24 grubundakilerin puanlarından anlamlı seviyelerde yüksek olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar neticesinde aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

❖ OBP'ler Yerleştirme puanlarının oluşturulması işleminde kullanılan üç puan türünden biridir. Bu bakımdan büyük bir öneme sahiptir. Araştırma sonuçlarına bakıldığından OBP'ler ile alan puanları arasında zayıf düzeyde ilişki olduğu görülmektedir. Müzik öğretmenliği programı özel yetenek sınavına hazırlanan adayların, alan derslerine verdikleri önemin yanı sıra ayrı bir motivasyon oluşturup, alan dışı derslere de gerekli özeni göstermeleri önerilmektedir. Böylelikle ortaöğretim başarı puanları artarak özel yetenek sınavlarındaki başarı şansları da aynı doğrultuda yükselecektir.

❖ Ayrıca bütün adayların OBP, YGS ve ÖYSP-SP'leri ağırlıklandırıldıktan sonra, alan içi adayların puanlarına ek olarak, adayların OBP'leri 0,03 ile katsayılandırılarak eklenmektedir. Böylece Yerleştirme puanlarında alan içi adayların lehine bir durum meydana gelmektedir. Bu bakımdan genellikle alan içi adayların yüksek oranda katıldığı bu sınavlarda başarılı olmak isteyen alan dışı adayların, ortaöğretim başarı puanını yüksek tutarak alan içi adaylarla rekabet edebilir bir duruma gelmeleri önerilmektedir.

❖ Türkiye'de ortaöğretim kademesi genellikle uzun bir süreci kapsar. Ortaöğretim başarı puanı oluşturulurken bütün yillardaki başarının ortalaması alınır. Bu anlamda OBP'sini yüksek tutup sınavda avantaj kazanmak isteyen adayların, ortaöğretim kademesinin başlangıcından itibaren sistemli bir çalışma düzenine girmeleri gerekmektedir.

KAYNAKÇA

ATAK YAYLA, A. (2006). *Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Özel Yetenek Sınavlarında ÖSS ve Ağırlıklı Orta Öğretim Başarı Puanlarının Yerleştirme Puanına Etkisi*, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunuldu, Denizli.

BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2007). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. (7. Basım). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

ECE, A. Serkan ve SAZAK, N. (2006). Özel Yetenek Sınavları'nda ÖSS Puanı ile Yetenek Puanları (İşitme Alanı, Ses Alanı, Çalgı Alanı) Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 133-144.

ECE, A. Serkan ve SAZAK, N. (2006). *Özel Yetenek Sınavlarında ÖSS & AOÖB Puanlarının Yerleştirme Puanları İçerisindeki Yeri Ve Adayların ÖSS Puanları ile Akademik Ortalamaları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi (AİBÜ Örneği)*, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunuldu, Denizli.

ECE, A. Serkan. (2007). Özel Yetenek Sınavlarında Yerleştirmeye Esas Olan Puan ve Katsayıların Alan ve Alan Dışından Gelen Adaylara Yansımı. *Mehmet Akif Ersoy Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3).

GEORGE, D. ve MALLEY, P. (2001). *SPSS for Windows Step by Step*. (3. Basım). Allyn and Bacon.

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ. (2013). *Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı 2013-2014 Eğitim-Öğretim Yılı Ön Kayıt ve Yetenek Sınavları Kılavuzu*. Malatya: İnönü Üniversitesi.

KARASAR, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (17. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

KAYRİ, M. (2009). Araştırmalarda Gruplara Arası Farkın Belirlenmesine Yönelik Çoklu Karşılaştırma (Post-Hoc) Teknikleri, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 19(1).

ÖĞRENCİ SEÇME VE YERLEŞTİRME SİSTEMİ. (2013). *Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu*. Ankara: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM).

SAYIN, A. (2010). *Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavının Üniversite Başarı Not Ortalaması ve Ortaöğretim Başarı Puanı İle İlişkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

TANEL, R., ŞENGÖREN, S.K ve TANEL, Z. (2007). Fizik Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2).